

Keerske

n verhoal ien t Grunnegers deur Bé Kuipers

Projectlaaider Richard Millar is geboren en opgruid ien Londen. Ën hai is katholiek. Nait n luk beetje, mor vol overtugen, bie t fanatieke om òf. Hai het n Nederlandse vraauw traauwd en woont nou ien n dörp op t Hogeland. Bie n aannemersbedrief, dij veul putjes veur ons bedrief dut, kon e aan t waark kommen. Zien moudertoal is nog dudelk te heuren aan zijn dikke accent en aan zien zinsbaauw. Der zitten ien zien proat nog voak oetdrukkens as 'you know' en 'well'. Mor hai het hom t Nederlands oardeg gaauw aanleerd. Zel ook mouten, van hai is veul bie pad veur zien betrekken. En hai kin verachteg ook aal n mondjevol Grunnegers. Hail apaart, Grunnegers mit n Engels accent... Ik kin reuzen mit hom proaten ien verschaaiden opzichten.

Over zien geloof heb we t ook wel ais. Nait dat wie t ains worden, van kom mie nait aan mit aal dij roomse regels zoas kerkelke hiërarchie, t celiboat, positie van de vraauw en goa zo mor deur. Doar heb ik haildaal niks mit. En ook haailigen, relikwieën en aal dij pracht en proal spreken me totaal nait aan. Mor ik hol op zien tied wél van n goud gesprek. En dat mis ik ien mien waark nog wel ais. Doar mout t juist vlöt of lolleg wezen. Gain 'moeilijk gedoe', mor laiver n smuie bak of n staark verhoal, doar je om laggen kennen.

t Was n week noa Sunnerkloas en Richard was bie mie op kantoor west veur overleg. Ik brocht hom weer vot noar receptie en hai leverde doar zien bezoekerspas weer ien. Dat mout tegenswoordeg vanwege vaailighaidsveurschriften. n Boetenstoander maag nait allaaain ien kantoor kommen. Wie mouten ze van receptie ophoalen via elektronisch vergrendede deuren noar waarkplek of vergoaderroemte brengen. En ze noatied ook weerombrengen. Wie prouten ien lift nog even wat. Ik vroug of ze bie hom thoes ook Sunnerkloas vierd haren. Dat haren ze.

Mor tot mien verrazzen zee Richard ook: "Nederland is volgens mie t mainst godsdainstege laand van haile wereld."

"Houzo dat?" vroug ik stomverboasd. "Volgens mie is Nederland nou net ain van mainst ònkerkelke noaties. Joa, wie vieren dommit wel weer massoal bie kerstboom 'Vrede op aarde'. Mor dat is toch mainst kloatergold. Vreten op aarde... En paardie minsen kommen mor ainmoal ien t joar ien kerk, mit kerst. Nee, zo vroom binnen wie ien Nederland hail nait heur."

Even der tussendeur. Wil ie nog een béétje oardeghaid aan komende feestdoagen hebben, din mout je ale goie smoak en joen morele beswoaren n pooske overboord zetten. Want, goie smoak en kerst akkedaaiern nait, vien ik. Elkenain graait mor ien bakken om van woarenhoes, kerstmaart en toencentrum, onder t 'genot' van jengelnde kerstdeuntjes. Of ie heuren overaal gemechaniseerde kerstgroeten oet aingoa blèrende kerstman-poppen - apmoal ien t Engels. Leve de wansmoak en de vaalze romantiek! n Sangen kerstboom? Apmoal plastic kikkers der ien? Kleurde knipperlichtjes? Joen haile hoes aan boetenkaant behangen mit lichtslangen, herten, steerns en sleeën? n Extroa verlichte boom ien toen? Ien elke koamer n boomke? t Is apmoal te koop en t wordt nog doan ook. Weer gain snij mit kerst? Dan moak we toch snij, spuit de haile boudel mor onder!

Alewel, al dat licht..., bedocht ik ienains. Doar hebben mensen toch ook behuifte aan, zo te zain. Bewust of onbewust. t Is netuurlek n vrezelk noa-oapen van Amerikoa, mor daip vanbinnen hebben mensen ien dizze duustere tied blikboar wènst noar licht. Of ze nou kerkelk binnen of onkerkelk. En dat is feidelk haail opmaarkelk!

Mor dat leste zee ik nait tegen Richard. Ik zol wel oppazen! Hai zol din veur open doel doalek begunnen te preken over 'het Licht der wereld', van hai is slim rooms. Dat dut ook niks, elk zien ding, is mien opvatten. En hai vaalt mie der normoal ook nait mit lasteg. Mor breek hom de bek nait open!

Mor Richard schudkopte. Nee, hai zaag dat hail aans: "Hail Nederland - groot en klaain - viert vol overgoave verjoardag van Sunnerkloas, petroonhaailige van zeevoarenden, koopluu en jonge wichter. Én - ook van kiender."

O, wol hai dij kaant op. Ik haar dat al wel eerder heurd of lezen. OI Boas was doarbje ook nog petroonhaailege van de stad Amsterdam. Zodounde is zien vereren veuraal over Nederland zo verspraaid worden.

"En as ik t sums even wat muilek heb, vroag ik Haailige Nikloas om steun", zee Richard. Hai was noar zien zeggen slim onder iendruk van hou oetzunderlek Nederland is ien wereld, mit t Sunnerkloasfeest. "Dat hebben Amerikoanen zulf s van Nederland overnomen mit Santa Claus. Echt uniek!", zee e vol bewonderen.

Ik wol hom nait teleurstellen ien dizze opvatten, k von t allerdeegs wel n originele kiek. Mor ik loof nait dat hier veul minsen Haailige Nikloas aanroupen of vereren, zoas Richard mainde. Ik wees hom der aal op dat Sunnerkloas van olds juist n haaidens gebruik is. n Man op n peerd dij over doaken ridt en mit n knecht dij aan deuren rammelt. Aiwenold, oet tied van Germaanen. Net as kerst, oorspronkelk t feest van zunnewende mit zien gruine kerstboom. Om te vieren dat doagen weer laanger worden. Van dij haaidense feesten het Roomse Kerk hail loos gebruik moakt ien middelaiwen, bie t bekeren van oorspronkelke bewoonders hier.

Richard was zichtboar verbiesterd. Hai prakkezaaierde wat, keek n pooske ien de verte. Dit was zeker wat nijs veur hóm.

Wie stonden al bie oetgang, dou e as n soort van ôfschaaid tegen mie zee: "As ik dommit weer bie mien olders ien Londen bin en ien de 'St. Paul' verjoardag van Christus vier, steek ik doar n keerske veur die aan."

Ach, wat oardeg van hom. Nou was ik even van slag, mit mien gemotje over kerst en mien geredeneer over haaidense feesten. Omdat ik aigelk niks heb mit roomse kerk, roak ik van aander kaant toch sums ien de war. Der is ien dijzulfde roomse kerk blikboar ook roemte veur n gevuil van ainhaid, van mystiek, van t haart. Dat, wat oetgaait boven katholieke dogma's, dat over kerkmuren hëngaait. En dat rakt mie. Juust doarom von ik t mooi geboar van Richard mit dat keerske. Ik vuilde dat hai t mainde en ik wis zeker dat e t ook doun zol.

"Ik zel ook n keerske veur díe aansteken", zee ik van weeromslag. En dat heb ik óók doan.

Op oljoarsoavend.